

BRITISH MUSEUM'DAKİ SAHTEKÂRLIK

"CERVETRI LAHDI" YERİNDEN KALDIRILACAKDIR.

British Museum'daki Yunan ve Roma galerilerinde teşhir edilen eserler arasında senelerden beri en belli başlı bir mevki işgal eden ve halk tarafından en ziyade alâka gösterilen bir eserin sahte olduğuna nihayet karar verildi. Pişmiştoprak eserler salonunda Cervetri Lahdi adı altında tanılan eserin sahte olduğuna mezkûr şubedeki mutahassıslar karar verdiler, bundan ^{sonra artık} teşhir edilmemesine ve yerinden kaldırılmasına mütevelliler tarafından musaade edildi. Bu ayın sonundan evvel yerinden kaldırılacaktır.

Pietro Pennelli isminde birisi, mezkûr eseri Cervetri'de yaptığı hafriyatta ortaya çıkardığını iddia ederek Romadaki meşhur antikacılardan Castellaniye satmıştı. Parçalar, 1873 senesinde British Museum tarafından Castellani kolleksiyonuna aid sair eserler miyanında satın alındı. Mart 1874te İtalyan epigrafistlerinden Fabretti, kapagın üstündeki kitabenin Etrusk lisanında olmayıp uydurma olduğunu, ilk kelimelerin de Louvre'da bulunan yazılı bir altın broştan alındığını söyledi. Bu iddia, ne Castellani tarafından, ne de (o tarihte mezkûr şubenin muhafızı olan) Sir Charles Newton tarafından kanaatbahş add edilmedi. Fakat Newton 1875te Parisi ziyaret edince gördü ki Pietro'nun biraderi olup Louvre'da "formatore" hizmetinde istihdam edilen Enrico Pennelli alenen öğünerek lahdi kendisi imal ettiğini, Pietro da bunu parçalayarak antikaya benzetmek için toprağa gömdüğünü ve sonra Castellani'ye sattığını söyleyordu.

Sir Charles Newton derhal Pariste ve Romada tedkikatta bulundu ve Enrico nihayet sözünü geri aldı. Bu mes'eleye aid mufassal bir dosya elli seneden fazla bir zamandan beri Müzede muhafaza edilmiştir.

Şunu söylemeli ki British Museum haricinde bu eserin hakikî olması daima şüpheli add edildiği gibi bugün artık hiç bir mutahassis münekkid buna inanmıyor. Kitabelerin sahte olduğu umumiyetle kabul edilmiştir. Fakat kitabeleri reddedenlerden bir çok salâhiyetdar zevat, kapak üstündeki şekillerdeki teknik hüner karşısında bunların yeni olduklarına hüküm etmekte tereddüd ettiler ; fakat şunu hatırlamalıyız ki Enrico Pennelli, Louvre'da istihdam edilmeden evvel senelerce Kont Campana ile birlikte çalışmış olup kadîm teknik hakkında müstesna bir tecrübeye malik idi.

Teknedeki kabartmalar takriben M.e. 560 senelerine aid Attik vazolarındaki nakşlardan alınmışdır ki bu tarih kapaktaki şekillere nisbeten eskidir ; bundan başka mezkur kabartmalarda bir çok ufak tefek tenakuzlar var. Üslûb kabadır. Bu muazzam sahtekârlığın Müzede bu kadar senelerden beri muhafaza edilmesi acîb addedilebilirse de hakikî olması hakkında biraz ümid oldukça böyle şayanı dikkat bir eserin ortadan kaldırılması husunda pek tabiî olarak tereddüd ediliyordu.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtı

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIST0100904